

— «Με χτύπησαν, παιδιά!..»

Έφοταν πίσω δ 'Αρχηγός κατά τὸ στάβλο. Μπήκε μέσα καὶ κάθησε σὲ κάτι ἄχυρα. Φώναξε ἔναν ἀπὸ τοὺς σύντροφους του καὶ, βγάζοντας ἀπὸ τὸ λαιμό του τὸ σταυρό, ποὺ φοροῦσε, εἶπε.

— «Νὰ τὸ δόσης στὴ γυναῖκα μου καὶ τὸ τευφέκι στὸ γιό μου. Νὰ πῆς ὅτι τὸ καθῆκον μου τὸ ἔκαμα...

Ξεζόστηκε καὶ ἔπεσαν λίρες ἀπὸ τὸ κεμέρι του, ποὺ τὸ εἶχε τρυπήσει τὸ βόλι. Φάνηκαν αἷματα, ἀρχισαν πόνοι καὶ ἔλεγε:

— «Σκοτῶστε με, βρὲ παιδιά, πῶς θὰ μ' ἀφῆστε στοὺς Τούρκους»;

“Οσο περνοῦσε ἡ ὥρα, τόσο πονοῦσε δυνατώτερα. “Οταν τὸν συνέπαιρνε δ φοβερὸς δ πόνος, σχεδὸν βιογοῦσε καὶ ἔλεγε:

— «Πονῶ, σκοτῶστε με! καὶ πάλι. «Σκοτῶστε με!.. Καὶ ἄλλοτε ώνόμαζε τὰ παιδιά του.

‘Ο σύντροφος ποὺ εἶχε ἔρθει κοντά του, εἶπε :

— «Καπετάνιε, δὲ σ' ἀφίνουμε στοὺς Τούρκους»· καὶ ἐσκυψε καὶ τὸν ἐφίλησε στὸ στόμα. Τὰ χεῖλη του ἦταν ψυχρά. Καὶ πάλι τὸν συνεπῆραν οἱ πόνοι δυνατοί, κι ἔλεγε δῆλο πιὸ σιγανά.

Δὲν μποροῦσε πιὰ νὰ κουνηθῇ ἀπὸ τὴ θέση του, οὕτε τὰ παιδιά του δὲν ώνόμασε τώρα, ὥσπου δὲν ἀκούσθηκε πιὰ φωνή...

13. Τὸ σέρασμα τοῦ Τούρκου

— Γιατὶ εἶναι ἡ σιράτα θλιβερὴ καὶ τὸ πετάμι βοῦρκος;...
 — Διάβηκε ὁ Χάρος, ὁ χαμός, ὁ χαλπασμός, ὁ Τούρκος
 — Ἐδῶ ηταν μάποτε χωριό, τί νάχη τώρα γίνει;...
 — Ο Τούρκος ἔβαλε φωτιὰ καὶ τὸ φαγεν ἐκείνη!
 — Καὶ ποῦ εἰν' ἡ δμορφη Ἔκκλησιά, μὲ τ' ἄγιο εἰκονοστάσι;
 — Σ' αὐτὴν ἐπρωτορίγειης ἡ φλόγα ποὺν χρωτάσῃ!
 — Καὶ ποῦ ν' οἴ νιοι καὶ ποῦ ν' οἴ νιὲς καὶ τοῦ χωριοῦ τ' ἀσκέρι;
 — Σὰν πρόβατα τοὺς ἔσφραξε τοῦ Τούρκου τὸ μαχαίρι /
 — Δὲν κλαίω τὴ σιράτα θλιβερὴ καὶ τὸ πετάμι βοῦρκο.
 γιατὶ κι ἐκείνη δπως κι αὐτὸ δὲ θὰ ξανάζη τοῦρκο·
 δὲν κλαίω τ' ἀξέχαστο χωριό, γιατὶ κι ἐκεῖνο πάλι
 ἀνάμεσ' ἀπ' τὶς στάχτες του ναινούργιο θὰ προβάλη·
 δὲν κλαίω ἐκείνους πούσφραξε τοῦ Τούρκου ἡ ἀγρια λάμα,
 γιατὶ εἶναι μάρτυρες καὶ ζοῦν μὲ τοὺς ἀγίους ἀντάμα·
 μον' κλαίω τὴν δμορφη Ἔκκλησιά, ποὺ ναίγοντας λιβάνι
 χρόνια καὶ χρόνια ἐπρόσμενε Ἀνάσταση νὰ κάνη.

14. ΤΟ ΒΟΣΚΟΠΟΥΛΟ

Τὸ μέρος ποὺ ἦταν χτισμένο τὸ ξωκλήσι τοῦ Ἅγιον Τρύφωνα δὲν ἦταν καὶ μέρος νὰ πῆς ποὺν τόβλεπες καὶ τρελλαινόσουν. Μήτε δέντρα τριγύρω μήτε νερά, μὰ μήτε καὶ χωράφια! Στοιβιές, δσες ἥθελες παραπάνω. κατὰ τὸ βουνό, μὰ κοντὰ στ' ἀκρογιάλι γύρω στοὺς ξε-

ροὺς τούχους τοῦ ρημοκκλησιοῦ ἀμέτρητες λυγαριές. Καταστάλαζαν, ὡς φαίνεται, ἐκεῖ κάτω τὰ νερὰ τοῦ βουνοῦ κομιμένα μέσα στὸ χῶμα, καὶ τὶς θέριευαν ἐκεῖνες τὶς λυγαριές. Υστερα ἦταν ἡ χαριτωμένη ἀκρογιαλιά, δλο γαλίκια καὶ κατόπι θάλασσα.

Τόποτες ἀσυνείδιστο. Λυγαριές, βουνό, θάλασσα. Κι ώστόσο οὖταν δλο τὸ χωριό μαζευόταν ἐδῶ νὰ λειτουργηθῇ μιὰ φορὰ τὸ χρόνο, τί δμορφιὰ καὶ τί γλύκα!

Συνήθιζα ν' ἀνεβαίνω καὶ νὰ στέκωμαι ἀπὸ λίγο μακρύ, καὶ νὰ βλέπω στὴν ἀξέχαστη ἐκείνη ζωγραφίᾳ, τὰ χίλια χρώματα τῶν στολισμένων χωριανῶν, μέσα στ' ἄστεγο ρημοκκλῆσι δσοι χωροῦσαν, κι ἄλλοι ὀλοτρύγγυρα.

"Ἀκουγα καὶ τὶς ψαλμωδίες ἀπὸ μακριά, ἔβλεπα καὶ τὸν καπνὸ τοῦ θυμιατοῦ ν' ἀνεβαίνῃ καὶ νὰ σκορπιέται σιγὰ σιγὰ ἀνάμεσα στὰ κλωνιὰ τοῦ μόνου δέντρου, ποὺ μισασκέπτει τὸ ξωκκλήσι, ἃς τὸ ποῦμε δέντρο κι αὐτό! Μιὰ ἀγριοιά, ή μισή ξερή, κι ἡ ἄλλη μισή ἀδιάκοπο ψυχομαχητό, ἃς εἶναι καλὰ τὸ ἀλάτι ποὺ τὴν περιχοῦσαν τὰ μελτέμια καὶ οἱ τραμουντάνες, αὐτὸ ἦταν τὸ δέντρο ποὺ ἔβλεπες λίγο ψηλότερα ἀπὸ τὶς λυγαριές. Κοντά μου εἶχα κι ἄλλη μουσική, τῶν κιρυδαλῶν τὰ τραγούδια.

"Ο ἥλιος δὲν κατέβαινε στὴν παράμερη αὐτὴ κώχη ως τ' ἀπολείτουργο. Εἶχε κι αὐτὸ τὴ γλύκα του, νὰ βλέπης μιὰ ὀλάκερη ώρα χρυσωμένα τὰ κορφοβούνια καὶ νὰ προσκυνᾶς μέσα στὴν πρωινὴ τὴ δροσιά.

Καθὼς στεκόμονν ἐκεῖ καὶ μάζευα μὲ τὰ μάτια μου, μ' ὅλη μου τὴν ὑπαρξη, τὶς παρθένες ἐκεῖνες δμορφιές, κοιτάζω ἔνα παιδάκι ποὺ κατεβαίνει τὸ βουνό, καὶ στέκεται κι αὐτὸ ἀπὸ λίγο μακρύ, ν' ἀκούσῃ τὴ λειτουργία.

Στήλωσα τὰ μάτια μου σ' αὐτὸ τὸ παιδί χωρὶς νὰ τὸ θέλω. Ἡταν δσο θέλετε φτωχικὰ ντυμένο, ως καὶ ξυπόλυτο ἥταν, καὶ ξεσκούφωτο. **Ἐνα κοντὸ βρακάκι τοῦ ἀφῆνε τὰ πόδια, ἀπὸ τὰ γότατα καὶ κάτω, δλόγιμα· μὰ τὶς χυτὲς καὶ χνουδωτὲς ἔκεῖνες τὶς ἄντζες, ποὺ ὁ ἥλιος τὶς εἶχε κάμει σὰν μπρούντζο, μποροῦσε μὰ τὴν ἀλήθεια νὰ τὶς ζουλέψῃ καὶ τὸ βασιλόπουλο.**

Ἐτσι καὶ τὸ ἀσκέπαστο τὸ κεφάλι, μὲ τὰ γλυκόξανθα τὰ σγουρά, μὲ τὸ κανονικό του πρότωπο, τὴν ἀψεγάδιαστη μύτη, τὰ ζωηρὰ μάτια, τὰ χειλη τὰ παχουλούτσικα. Στάθηκε ἔκεī σὰν ἀγαλματάκι καὶ λυγισμένο καθὼς εἶχε τὸ στρογγυλό του λαιμό, μ' ἔκαμε καὶ φανταζόμονν τὰ πρωτότυπα, ποὺ μελετοῦσαν οἱ μεγάλοι μας οἱ τεχνῖτες, κι ἔλεγα πῶς μένει ἀκόμα τὸ ἴδιο γένος, ἡ ἴδια φυλή.

Πῆγα κοντὰ στὸ παιδί, δὲ βάσταξα, τὸ ωτησα ποῦθε ἔρχεται, τίνος ἥταν. Ἡταν τῆς Δεξερωπᾶς τῆς χήρας τ' ἀγόρι, ἀπὸ τὸ χωριουδάκι στὴν πίσω ωάχη τοῦ βουνοῦ, καὶ [φύλαγε τὰ γίδια του, δὲ θυμοῦμαι τίνος ἀφέντη. Τοῦ ἔδωσα μιὰ πεντάρα, τὴν πῆρε μὲ συστολή, καθὼς καὶ μὲ συστολὴ μοὺ μιλοῦσε.

Ἄπόλυτε ἡ ἔκκλησιά, κατεβήκαμε στ' ἀκρογιάλι, ἔσμιξα μὲ τοὺς δικούς μου, πήγαμε κάτω ἀπ' ἔνα βράχο, μαζέψαμε ξυλαράκια, ἀνάψαμε φωτιά, ψήσαμε καφέ, βγάλαμε τὰ φταζυμίτικα καὶ τὰ παξιμάδια, προγευματίσαμε.

Ὑστερα, ἔκεī ποὺ ωχταμε χαλίκια στὴ θάλασσα καὶ μιλούσαμε, λέω ἐνδες φίλου μου, ποὺ ἥταν κάτι τι στὸ δικό μας τὸ χωριό.

— Εἶδα ἐν' ἀγοράκι σήμερα ἔκεī στοῦ βουνοῦ τὴ ραχούλα, ποὺ πρέπει νὰ τὸ πάρης ἀπὸ τὰ γίδια. Εἶναι

κρίμα ἔνα τέτιο παιδί νὰ χαθῆ στὰ βουνά. Θὰ τὸ βρῆς λίγο ντροπαλό, μὰ εἶναι ἔχπνο· πάρε το καὶ δὲ θὰ μετανιώσῃς. Βάλτο σκολειὸ δυὸ τρία χρόνια, κι ὑστερά πάρο το στὸ μαγαζί. Θὰ πιάση τόπο.

Μ' ἀκουσε ὁ φίλος, βρῆκε τόπο καὶ τὸ πῆρε τὸ παιδί.

“Υστερὸ” ἀπὸ χρόνια πολλά, γυρίζοντας ἀπὸ τὴν ξενητιὰ στὸ χωριό μου, σιάμηκα μερικὲς ὥρες στὴ χώρα νὺ ξεκουραστῶ καὶ νὰ βρῶ καλὸ ὄλογο. Ἐκεῖ ποὺ καθόμουνα μέσα στὸ μαγαζὶ ἐνὸς φίλου, ἔρχεται μπρός μου ἔνα παλικάρι ώς ἔκει ἀπάνω, ποὺ ἡ δμορφιά του κι ἡ πρόσχαρη του δψη μὲ ξάφνισε·

— “Ἐγὼ εἶμαι τὸ βοσκόπουλο ἔκεινο, μοῦ λέει, ποὺ ἀντάμωσες στὸν “Αἱ Τρύφωνα.

“Ἄν κι είχα ξεχασμένη τὴν ίστορία, ξαναγέρισε ἀμέσως στὸ νοῦ μου, καὶ σηκώθηκα καὶ τὸν ἀγκάλιασα σὺν παιδὶ μου. Καὶ σφέγγοντας τὸ χέρι τὸν οφτῶ πῶς ἔτυχε νὺ εἶναι στὴ χώρα.

— “Ἐδῶ μένω τώρα, μοῦ λέει, εἶναι ώς πέντε χρόνια. Ἡρθα νὺ καλητερέψω τὴν τύχη μου. Δόξα νὺ ἔχῃ ὁ Θεός, δὲν ἀπότυχα. Ἐκεῖνο τὸ μαγοζὶ ἀντικρὺ εἶναι δικό μου. “Ισα ἀπὸ τὴν ‘Αγγλία τὰ φέρνω τ’ ἀμερικάνικά μου.

— “Αἱ, καὶ τώρα ποὺ πλούτισες, πῶς δὲν ἔρχεσαι νὺ πᾶμε στὸ χωριό μας; Βλέπεις καὶ γὼ κεῖ πηγαίνω μ’ δὲη τὴ φτώχεια μου. Πᾶμε, πᾶμε νὺ σὲ χαρῇ κι ἡ μανούλα σου.

— “Αχ, συχωρέθηκε ἡ μανούλα! μοῦ λέει πικρογέλώντας.

— “Εἰλα, παιδί μου, ἔκει ποὺ κοιμᾶται ἡ μάνα σου,

— Εἶναι ἀργὰ τώρα πιά, μοῦ ἀποκρίνεται. Εἶναι τώρα χρόνος ποὺ μὲ πάντες φεύγεινται.

— Λοιπὸν πάρ' τὴ γυναικα σου, καημένε, στὴ χαριτεμένη μας τὴν πατρίδα, θυμήσου τὸ γλυκὸ ἐκεῖνο βουναλάκι, ποὺ μπορεῖς νὰ τὸ πάρης καὶ νὰ κάμης τὸ λόγγο του παράδεισο. Δουλιὰ καὶ δουλιὰ ποὺ θὰ τὴν βρῆς ἐκεῖ! Τί περιβόλια μπορεῖς ν' ἀνοίξῃς, τί πύργους νὰ γτίσῃς!

— "Ἄχ, ἀς σοῦ τὸ πῶ τὸ λοιπόν, νὰ τὸ δῆς πῶς εἶναι ἀδύνατο. Μήπως καὶ γὼ δὲν τὸ λαχταρῶ, δὲν τὸ θέλω; Μὰ νὰ τ' ἀκούνη δὲ δέχεται μήτε ἡ γυναικα μου, μήτε ἡ πεθερά μου. Εἶναι ἀρχόντισες! Εἶναι τῆς χώρας αὐτές. Μήτε καταδεχτήκανε νὰ πᾶντες μιὰ μέρα νὰ τὸ δοῦν τὸ ταπεινό μου χωριό. Νὰ τ' ἀκούση δὲ θέλει ἡ καλή μου τὸ μέρος, ποὺ μὲ γνώρισε φτωχὸ καὶ λιοκαμένο βοσκόπουλο, σὰ νὰ μὴν τὴν ἔθισεψε τὸ βουνὸ ἐκεῖνο αὐτὴν τὴν καρδιά..

Καὶ στάθηκε δῶ, γιατί κόμπωσε δ λαιμός του καὶ τὰ μάτια του δάκρυσαν.

15. Τὸ ραβδὶ τῆς τύχης

Ω τύχη ποὺ τὸν κόσμο δλο γυρνᾶς
Κι ἀμετρα δῶρα φέρνεις στὸν καθένα,
 γιατὶ μπροστά μου βιαστικὰ περνᾶς
 χωρὶς ν' ἀφήσῃς χάρισμα κανένα;

Μ' ἀκουσεις ή τύχη, στέμει καὶ γελᾶ,
 μοῦ δίνει τὸ χρυσὸν ραβδὸν στὸ χέρι
 καὶ λέει, « Ἀπὸ τοῦ κόσμου τὰ καλὰ
 δ, τι κι ἀν πῆς, εὐθὺς θὰ σου τὸ φέρη ».

Τῆς τύχης τὸ χρυσὸν ραβδὸν κρατῶ
 κι ἀσάλευτος κι ἀμίλητος προσμένω.
 Τὸν κόσμο γύρω ἀδιάφορος κοιτῶ
 μὲ τὰ πολλὰ καλὰ του στολισμένο.

Δέν ἔχω δίψα κι δρεξη καμμιά
 ἀπ' τὰ καλὰ τοῦ κόσμου νὰ ζητήσω,
 σβόνει η ἐλπίδα κι η ἐπιθυμιά
 σὰν ξέρω πώς μπορῶ νὰ τ' ἀποχτήσω.

Καὶ νοιῶθω τὴ ζωὴ μου ποὺ περνᾶ
 καὶ χάνεται ἀνέλπιδη καὶ μαύρη.
 Καὶ νοιῶθω τὴν ψυχὴ μου ποὺ γυρνᾶ
 μέ σ' ἄλλους κόσμους, ἄλλους πόθους νάβρη.

Ω τύχη, πάρε τὸ ραβδί, μαζὶ
μ' δλη τὴ δύναμη καὶ χάρη πόχει
 χωρὶς χαρὲς μπορεῖ κανεὶς νὰ ζῇ,
 χωρὶς ἐπιθυμιὲς κι ἐλπίδες δχι.

16. ΤΑ ΜΑΡΜΑΡΑ

— Άκουστε χωριανοί! Ταχιά, ποὺ, θὰ σημάνουν οι αμπάνες θὰ σηκωθῆτε δλοι σας, γιὰ νὰ πᾶμε γιὰ μάρμαρα! Όποιος δὲ σηκωθῇ καὶ δὲν πάη, νάχη τ' "Αἱ Νικόλα τὴν κατάρα!

Τέπια διαλάλησε προσταγή τὸ συββιατόβραδο στὸ Μεσοχῶρι καὶ στ' ἀνηροριὰ σταυροδρόμια ὁ πρωτόγερος, ἀνεβαίνοντας σὲ ἔγγαναντους τόπους καὶ σὲ πεζούλια ἀπάνου, ἀκουμπώντας κατὰ πίσω τὸ χοντροκαμωμένο πορφύριο του στὸ δεκανύκι του τὸ χρανένιο καὶ προβάλλοντας κατὰ μπρὸς τ' ἀνοιχτὰ στήθια του, σὰ νά θελε νὰ βγάλῃ μὲς ἀπὸ τὰ σωθικά του δλη τη βρέοντερή φωνὴ καὶ νὰ τὴ χύσῃ σ' δλο τὸ χωριὸ γύρω.

Καὶ τὸ ταχύ, μόλις ἐτσάκισαν τὰ ἐρτὰ μεσάνυχτα κι ἔσκασε μές στ' ἀνατολικὰ πορφυρούνια τὸ λαμπρότατο ἀστέρι ὁ Γελαντζῆς, ἔφρου μαζὶ κι οἱ πέντε καμπάνες τῶν ἀψιλῶν μας καμπαναριῶν ἀνατάραξαν τὸ χωριό· σιδροπισαν ἀπὸ τὰ ματόφυλλα τῶν χωριανῶν μέσα στὸ γλυκοχάραμα τὸν ὄπιο, σὰν ἀνεμοζάλη ὁργισμένη, ποὺ σηκώνετ' ἀξιαφνα καὶ σκορπάει τὴν πάχνη καὶ τὴν κατοχνιά, ποὺ πλακώνουν τὴν πλάστη

Οἱ καμπάνες χτυπῶνται ζωηρὰ, ἀδιάκοπα. "Άλλες μὲ παιδιάτικους ἀσημένους ἥχους, μαθημένες ἀπὸ τὰ παιδιά, ποὺ κράζουν στὸ σχολεῖο σημαίνοντας αύγῃ κι ἀπόγεμα κι ἄλλες λυπητερά, συνηθισμένες ἀπὸ τοὺς θανάτους κι ἀπὸ τὰ μνημόσυνα, ποὺ συχνότατα διαλα-

λοῦσαν· καὶ μιά, ἣ μεγαλύτερη τοῦ καμπαναριοῦ τ' *Αι Νικόλα, τρυπημένη κατάκορφ· ἀπὸ τουφεκιὰ κλέφτικη, ἔχωριζε ἀπὸ δλες μὲ τὴ βράχνή της φωνή.

Τὸ φεγγάρι, χυκλωμένο κι ὀλόκληρο, ἔφεγγε κατα-
μασίς τ' οὐρανοῦ, ἵσκιωνε τὶς φυτιές καὶ τὰ λαγκάδια,
τὶς σπηλιές καὶ τὰ ριζιμιά, τοὺς φράχτες καὶ τοὺς μπλο-
κούς, τὰ κλαριὰ καὶ τὶς στιβινιές, καὶ φώτιζε περίγυρα
τὰ βουνά δλα καὶ τοὺς γκρεμοὺς καὶ τὸ χωριὸ μέσα.
*Ηταν Θεοῦ χαρά. Μέρα ἡ νύχτα. Τὰ καλντερίμια τῶν
ἀνηφορικῶν δρόμων τοῦ χωριοῦ, οἱ πέτρινες ροῦγες,
τὰ μαρμαρένια πεζούλια, οἱ ἀφρόπλακες καὶ τ' ἀσπρό-
λιθα τῶν σπιτιῶν γιάλιζαν, λαμπύριζαν στὸ σεληνόφω-
το. *Άνοιγαν ἀνάρια κι ἀραδαριὰ τὰ παράθυρα τὰ καγ-
γελωτά, σὰ βάρυπνα μάτια μεγάλα κι ἔφεγγαν μέσα
στὰ σπίτια. *Υστεραίαν πόρτες καὶ παραπόρτια
καὶ χύνονταν στοὺς δρόμους ἀντρες καὶ γυναικόπαιδα,
κι ἐπαιρναν τὸν ἀνήφορο.

Οἱ καμπάνες δλοένα δὲ σταμάταγαν. Τὰ πλήθη
δρο ψηλότερα ἀνέβαιναν τόσο συμπυκνώνονταν, κι ἀγά-
λια ἀγάλια οἱ κορφινοὶ τοῦ χωριοῦ δρόμοι ἔμοιαζαν
σκοταδερὲς ρεματιές καὶ λαγκάδια δασιά· τόσο μαυρο-
λογοῦσαν. Κι ὁ θρὸς ὃπ' ἀκουόταν στὰ χαμηλώματα,
στὰ καλντερίμια καὶ στὰ γαλίκια ἀπὸ τὰ πατήματα
τῶν λιγοστῶν διαβατῶν, σιγὰ σιγὰ γινόταν τὸν ἀνή-
φορο σάλαγος, κι ἀπὸ σάλαγο πιὸ ψηλὰ χλαλοή. Κι ἀπὸ
τὴ χλαλοή αὐτὴ τὴ μεγάλη κι ἀπ' τὸ πολὺ τὸ σημαντα-
ριὸ ἔαφνισμένα τὰ ὄρνιθια ἔύπναγαν στὴν κούρνια
τους καὶ φώναζαν κι αὐτὰ πάρωρα. Καὶ πίσω πίσω οἱ
δημογέροντες τοῦ χωριοῦ μὲ τὶς κραυγὲς καὶ μὲ τὰ βιο-
λιά, ἀπὸ ρούγα σὲ ρούγα κι ἀπ' αὐλόπορτα σ' αὐλόπορ-

τα ἀνηφορώντας ξύπνιζαν κι ἐπαιρναν μπροστά, δσους δὲν δυνήθηκαν νὰ ξυπνήσουν οἱ καμπάνες.

Δύο μεγάλες βαθιές ποταμιές, ποὺ κατεβαίνουν ἀπὸ τα κορφοβόύνια ψηλά, ζώνουν τὸν μαχαιροκομένο κοκκινόβραχο, ποὺ βαστάει τὸ χωριό μας ἀπάνω του. Ἀπὸ τὸ φρύδι τοῦ βράχου, ποὺ χάσκει ἐμπρὸς κάτου γκρεμὸς φοβερὸς κι ἀβύσσος ἀπατη, ἀρχίζουν τὰ σπίτια τοῦ χωριοῦ ἀσπρα ἀσπρα καὶ ἀραδιασμένα τὸν ἀνήφορο τὸ ἔνα ἀπάν' ἀπὸ τ' ἄλλο, σὰ σκαλοπάτια ώς τὴν κορφή. Καὶ μὲ τὸ σχῆμα του τὸ τριγωνικὸ μοιάζει, τὴν νύχτα, μὲ τ' ἀναμμένα τὰ φῶτα, σὰ μέγα πολυκάντηλο τὸ χωριό μας.

Βγήκαμε στὴν κορφή ἀπάνω. Ἐδῶ σώιεται δ ἀνίφορος, κι ἀνοίγονται στρωτὰ σάδια καὶ πλαγιές. Συμπυκνωμένο ἐδῶ τὸ πλῆθος σωροὺς σωρούς, μαύριζε τὰ σάδια καὶ τὶς πλαγιές. Ός ποὺ ἥρθαν οἱ δημογέροντες μὲ τὰ βιολιά. Μὲ τὰ βιολιὰ τώρα, μὲ τὶς χαρὲς καὶ μὲ τὰ τραγούδια, ποὺ κάμιανε πέρα, σμιγμένοι καὶ χωριστὰ οἱ ἀντρες ἀπὸ τὶς γυναῖκες, δὲν παράλλοις ἀπὸ συμπεθεριὸ κι ἀπὸ ψίκι (*). Ἐνα μοναχά. Ὁπ' οὔτε νύφη οὔτε γαμπρὸ πήγαιναν γιὰ νὰ πάρουν. Μὲ τὶς τριχιές ριγμένες πισόπλατα, εἴτε κρεμάμενες ἀπὸ τὰ χέρια, πήγαιναν γιὰ μάρμαρα.

Είχε καῆ τὸ χειμῶνα ἡ πιὸ μεγάλη ἐκκλησιὰ τοῦ χωριοῦ μας, δ "Αι-Νικόλιας, καὶ τὸ καλοκαίρι ἔκεῖνο τὴν ξανάχτιζαν οἱ χωριανοί. Πλήρωναν μοναχὰ τὰ μεροδούλια τῶν μαστόρων καὶ κουβαλοῦσαν αὐτοὶ ἀπὸ τὰ βουνὰ ἀπάνω κάθε βδομάδα τὴν πλάκα καὶ τὰ μάρμαρα.

Ἐκεῖ ποὺ τελειώνουν πλέον τὰ σάδια κι ἀρχίζει

(*) ψίκι=συνοδεία γάμου.

πάλι ή μπροστέλλα τοῦ βουνοῦ, ἔκει ἦταν τὰ μάρμαρα.
Ἐκεῖ μὲ τοὺς κασμάδες καὶ μὲ τοὺς λοστοὺς δουλεύοντας δόλο τὸ μεροβδόμαδο τὰ εἶχαν ἀφαδίασει σωροὺς πιθανούς γοντροκομμένα τ' ἀφράτα μάρμαρα οἱ μαρμαράδες. Σὰν δὲ γόνος τοῦ μελισσοιοῦ ποὺ ρίχνει καὶ φεύγει ἀπὸ τὸ κρινὶ(*) καὶ σκαλώνει ἀπανωτὸ στριμωμένο στὸ πρῶτο κλωνάρι τοῦ κλαριοῦ, ποὺ τυγχάνει μπροστά του, καὶ τὸ κλωνάρι μαρρίζει δὲδβιολό, ἵτοι μαύρισαν τώρα τὰ κάτασπρα ἔκεινα κι ἀστραφτερὰ σὰ χιόνια μαρμαροσώρια, ἀπὸ τὰ πλήθη, ποὺ κόλλησαν ἀπάνω τους.
Ἄντρες καὶ γυναικεῖς δίτλωναν τὶς φλοκάτες τους σταυρωτὰ κατὰ πίσω, τὶς πίστρωναν ὕστερα σὰν προσκέφαλα καὶ φορτώνονταν δὲνας μὲ τὸν ἄλλον τὰ θερόπατα μάρμαρα. Ωσπου φορτώθηκαν δλοι κι ώς π' ἀναλήφιτηκαν ἀπὸ μπροστὰ οἱ ἀσπροί σωροί.

Οταν ἔκείνησαν τὸν κατήφιρο κατὰ τὸ χωριό, γάραξε.

Ἄχνιζε τώρα κατὰ τὴ δύση του τὸ φεγγάρι κοὶ στ' ανατολικὰ κορφοβούνια, ἔκει ποὺ πρῶτα ἔλαμπε δ Γελανῆς, ἔσκαε δ αὐγερινὸς τώρα. Ο Μπάρος, δ Καταρραχιᾶς, τ' Αὔτι, οἱ Νύφες κι ἄλλες δὲνόγυρες κορφὲς ἀσπρογιάλιζαν ἀπὸ τὸ γλυκοχάραμα. Πλήθος αὐλάκια ἀφρόδροσα, ποὺ ἔρχονται ἀπὸ τὸ κεφαλόβρυσσο ἀπάνω κι ποὺ αὐλακώνουν ἐδῶ κι ἔκει δὲνοῦθε τὰ πλάγια ἔκεινα, ξύπναγαν στὰ πατήματα τοῦ λιθυφορτωμένου κόσμου καὶ μὲ τὰ τρυφερά τους μουρμουρητὰ ἔλεγες δτι τὸ ἔνα ρωτάει τὸ ἄλλο, νυσταγμένο τὸ μαῦρο ἀκόμα, γιὰ τὸ ξαφνικὸ ἔκεινο καὶ παράωρο ποδοβυλητὸ τοῦ λαοῦ.

Ξύπναγε ἡ πετροπέρδικα στὰ τουφωτὰ κοντοτρίνα-

(*) κρινὶ=κυψίλη.